

Arkadiusz Kaźmierczak
Wydział Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego

**Idea olimpizmu jako alternatywna koncepcja edukacyjno-
wychowawcza**
Idea of Olympism as alternative concept of education

Opublikowano (Published); A.Kaźmierczak, Idea olimpizmu jako alternatywna koncepcja edukacyjno-wychowawcza, [w:] Humanistyczne aspekty rehabilitacji, turystyki, rekreacji i sportu, (red.) W. Żukow, R. Muszkieta, E. Prystupa, M. Górny, M. Napierała, Wyd. Ośrodek Rekreacji, Sportu i Edukacji , Lwów-Poznań-Warszawa 2010, s. 5-10.

Słowa kluczowe; Nowożytny olimpizm, edukacja olimpijska w szkole, zasada fair play

Keywords; Modern Olympism, Olympic education in school, the principle of fair play

Streszczenie

W czasach kryzysu wartości wychowawczych idea olimpizmu łącznie z zasadą fair play postrzegana jest przez wielu zwolenników jako jedna ze skuteczniejszych form wychowania, która powinna znaleźć czołowe miejsce w współczesnym nurcie pedagogicznym. Olimpizm prezentując wartości humanistyczne stał się podstawą kultury fizycznej i sportu, nadając im wysoką rangę społeczną. Z tej idei zrodziła się koncepcja edukacji olimpijskiej, która realizowana jest dwukierunkowo; po pierwsze jako przygotowanie do igrzysk olimpijskich, po drugie jako element edukacyjny i wychowawczy przejawiający się poprzez realizację wielu projektów propagujących treści i ideały o uniwersalnych i humanistycznych wartościach. Przeniesienie olimpijskich wartości humanistycznych do systemów edukacyjnych stwarza szansę na trwały związek wychowania fizycznego ze współczesną myślą pedagogiczną oraz ich uczestnictwa we wszystkich dziedzinach kultury, na czele z kulturą fizyczną.

Abstract

In times of crisis of educational values the idea of Olympism, together with the principle of fair play is perceived by many supporters as one of the most effective forms of education, which should find a prominent place in the contemporary mainstream of pedagogy. Olympism presenting humanistic values became the basis of physical culture and sport, giving them a high social rank. This idea provided the basis for the concept of Olympic education, which is implemented in two directions, firstly as the preparation for the Olympic Games, and secondly as educational and tutorial element manifested through the implementation of many projects to promote ideas of universal and humanistic values. Moving Olympic values of humanistic values to educational systems raises the prospect of a long-lasting relationship of physical education with contemporary educational thought and their participation in all areas of culture, including physical education.

Rzeczywistość w której jesteśmy świadkami powszechnego odrzucania i negowania autorytetów wychowawczych, sprowokowała współczesną myśl pedagogiczną do kreowania wartości ponadczasowych, które nie straciły walorów pozytywnych relacji międzyludzkich i są akceptowane szczególnie przez dzieci i młodzież. W wyniku odejścia od jednolitych programów kształcenia, centralnie ustanowionych przez władze oświatowe, zarówno teoretycy jak i praktycy wychowania konsekwentnie poszukują skutecznych treści, metod, form organizacji szkolnego procesu dydaktyczno – wychowawczego. W tej sytuacji rodzi się pytanie, co powinno stanowić impuls inspirujący ucznia do współdziałania z nauczycielem na płaszczyźnie edukacyjnej i wychowawczej? Należy zgodzić się z poglądem Z.Żukowskiej, która wskazuje, że jednym z oczekiwanych asumptów może okazać się oferta edukacyjna nawiązująca do neoolimpizmu, czyli idei opartej na dwóch podstawowych kanonach humanizmu europejskiego, idei pokoju i idei uczciwej walki w postaci zasady fair play¹. Jak wynika z badań realizowanych przez autorkę wartości preferowane przez młodzież są wartościami o charakterze perfekcjonistycznym, socjocentrycznym, emocjonalnym, intelektualnym oraz estetycznym. Wszystkie wymienione znalazły swoje źródło u podstaw **idei olimpijskie**, z którą wiąże się określone treści i ideały o uniwersalnych wartościach. Wskazane wartości uzupełnione o braterstwo, sprawiedliwość, odwagę powinny stać się aksjologiczną podstawą wychowawczego programu realizowanego w postaci szeroko rozumianej edukacji olimpijskiej². Zdaniem S.Wołoszyna w systemie współczesnych sprzeczności edukacyjnych, w jakim znajduje się zdeorientowana cywilizacja, olimpizm może

¹ Z.Żukowska, Edukacja olimpijska młodzieży. Tradycje-teraźniejszość-perspektywy[w:] Fair pay -sport-edukacja, red. Z.Żukowska, Wyd. Estrella, Warszawa 1996, s. 33-40.

² Z.Żukowska, Wartości edukacyjne i funkcje socjalizacyjne uczestnictwa młodzieży w kulturze fizycznej [w:] Toruńskie studia dydaktyczne, Toruń 1994, s.30.

być uznawany za pewien wariant „edukacji globalnej”, który dzięki pedagogicznej myśli Pierre’a de Coubertina - twórcy nowożytnych igrzysk olimpijskich - realizuje postulaty globalizmu humanistycznego i humanistycznego wychowania globalnego³. Na tym polu zrodziła się koncepcja edukacji olimpijskiej w szkole, która realizowana jest dwutorowo; po pierwsze jako przygotowanie do igrzysk olimpijskich, po drugie jako element edukacyjny i wychowawczy w systemach oświatowych wielu krajów. Nieodzowność wprowadzenia edukacji olimpijskiej do polskiego systemu oświaty jest zbieżna z nowoczesną refleksją wychowawczą opartą na założeniach pedagogiki humanistycznej i alternatywnej. Według Z. Żukowskiej punktem wyjścia do prawidłowego przebiegu procesu edukacji w tym zakresie jest pozytywna relacja na linii nauczyciel – uczeń, nauczyciel – pozostałe grono pedagogiczne szkoły oraz nauczyciel i jego relacje z rodzicami. W tym wymiarze oddziaływań [...] *klimat i efekty tej interakcji zależą od partnerskiego jej układu, opartego na spotkaniu dwóch równorzędnych podmiotów szanujących się nawzajem, o różnych kompetencjach, z szansą na dialog i umiejętność wzajemnego słuchania swoich racji. Program edukacji olimpijskiej szczególnie takiemu klimatowi interakcji sprzyja*⁴. Nieco odmienne zdanie w tej kwestii prezentuje J. Kosiewicz, który twierdzi, iż w założeniach programowych edukacji olimpijskiej zbyt wielką uwagę zwraca się na idealizację sportu wyczynowego i widowiskowego, z wyłączeniem bardziej popularnego i masowego sportu, adresowanego do wszystkich [...] *zarówno edukacja olimpijska, jak i ruch oraz igrzyska olimpijskie są czymś mniej niż sport w ogóle, ponieważ nie uwzględniają wielu potrzeb związanych z edukacją i wychowaniem w kulturze fizycznej, a zwłaszcza ze sportem dla wszystkich, tj. rekreacji fizycznej, sportu amatorskiego, powszechnego, masowego szkolnego, gier i zabaw ruchowych, rekreacyjnych form turystyki, sportu rodzinnego, harcerskiego itd.*⁵.

Należy ubolewać, że edukacja olimpijska do tej pory nie utorowała sobie należnego miejsca we współczesnym systemie pedagogicznym, jako efektywnym zabiegu oddziaływań wychowawczych. W. Lipoński pisze, [...] *wysokie parametry systemu pedagogicznego stworzonego przez Pierre de Coubertina nigdy nie zostały wchłonięte w ogólny system wychowania fizycznego nie na zasadzie negocjowania ich wartości, lecz z powodu utożsamiania zasad olimpizmu z igrzyskami olimpijskimi, szczególnie z ich zwyrodnieniami. Autor dowodzi, że [...] w rezultacie odepchnięty przez pedagogów sport olimpijski, utożsamiony z wyczynowym, stał się dziedziną jeszcze swobodniej penetrowaną przez zjawiska negatywne, którym przez dziesiątki*

³ S. Wołoszyn, Olimpizm-edukacją globalną [w:] Fair play – sport – edukacja..., dz. cyt., s. 10-12.

⁴ Z. Żukowska, R. Żukowski, (red.) Edukacja olimpijska w reformującej się szkole, Wyd. Escrella, Warszawa 2000.

⁵ J. Kosiewicz, Czy igrzyska olimpijskie są czymś więcej niż sportem?, Wychowanie fizyczne i zdrowotne 2000, nr 6, s. 5-11.

lat nie towarzyszyły żadne próby wychowawczych przeciwdziałań⁶. Powszechnie wiadomo, że przygotowania przełamania tego stereotypu, przejawiającego się w braku wzajemnego zrozumienia, do dnia dzisiejszego są ignorowane przez obie strony.

Idea olimpizmu humanistyczną wartością współczesnego świata

Myśl olimpijska ze względu na swój wielowiekowy rodowód uległa wielu metamorfozom, zmieniając swoje kulturotwórcze i społeczne funkcje, od igrzysk starożytnej Grecji, przez coubertenowski humanistyczny neoolimpizm do współczesnego uniwersalnego i globalnego olimpizmu. Ruch olimpijski zakładał budowę lepszego świata, wykluczając dyskryminację rasową, polityczną i społeczną. Kreując światopogląd humanistyczny olimpizm stał się opoką kultury fizycznej i sportu, nadając im wysoką rangę społeczną. Pomimo licznych wstrząsów i zagrożeń sceny politycznej podzielonego świata, festiwal sportu i przyjaźni młodzieży wszystkich narodów – w postaci Igrzysk Olimpijskich - trwa nieustannie co cztery lata⁷. Zasadą takiego stanu jest z pewnością rygorystyczne przestrzeganie olimpijskiej konstytucji – Karty Olimpijskiej, która określa fundamentalne zadania ruchu olimpijskiego;

- ✓ [...] *olimpizm jest filozofią życia, chwalącą i łączącą w zrównoważoną całość jakość ciała, woli umysłu. Łącząc sport z kulturą i edukacją, olimpizm dąży do stworzenia sposobu życia opartego na radości z wysiłku, wychowawczych wartościach dobrego przykładu i poszanowaniu uniwersalnych podstawowych zasad etycznych.*
- ✓ *celem olimpizmu jest, aby sport służył harmonijnemu rozwojowi człowieka, z wizją propagowania miłującego pokój społeczeństwa i poszanowania ludzkiej godności.*
- ✓ *uprawianie sportu jest prawem człowieka. Każdy musi mieć możliwość uprawiania sportu bez jakiegokolwiek dyskryminacji a w duchu olimpijskim, co wymaga wzajemnego zrozumienia w duchu przyjaźni solidarności i fair play.*
- ✓ *każda forma dyskryminacji w stosunku do kraju lub osoby ze względu na rasę, wyznanie religijne, poglądy polityczne, płeć lub jakiegokolwiek innego względu jest niemożliwa do pogodzenia z przynależnością do Ruchu Olimpijskiego*⁸.

W dyskusji i rozważaniach nad edukacją olimpijską główną jej treść stanowi idea olimpizmu łącznie z zasadą fair play, zaś bezpośrednim środkiem oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych jest sport. Początki nowożytnego sportu

⁶ W. Lipoński, Media a zaniedbania wychowania fizycznego i olimpijskiego, [w:] Media a edukacja – II Międzynarodowa Konferencja red. W.Strykowski, Poznań 1998, s.154.

⁷ J.Raczek, Idea i praktyka współczesnego olimpizmu, „Kultura fizyczna” 1986, nr 1-2, s.12-16.

⁸ Międzynarodowy Komitet Olimpijski, http://olimpijski.pl/pl/pl/files/Download/Karta_olimpijska

przypadają na XIX wiek, tworząc wzniosłą historię na kanwie przeobrażeń społeczno-ekonomicznych, rozwoju przemysłu, techniki oraz ruchów narodowo-wyzwoleńczych tego okresu. Aktualnie sport należy do najbardziej reprezentatywnej i masowej dziedziny życia społecznego, będąc fenomenem cywilizacyjnym bez precedensu w całej historii współczesnej kultury. Sport stanowi przydatny element współczesnej kultury i wychowania, poprzez sytuacje, które nawiązują do szeroko pojętego humanizmu łącznie z zasadą czystej i uczciwej rywalizacji. Według S. Wołoszyna przeciwstawianie się dehumanizacji sportu jest prawem i obowiązkiem każdego humanisty i pedagoga, nawet w sytuacji kiedy podjęte działania chwilowo byłyby skazane na niepowodzenie; [...] *sport nie jest do pomyślenia poza humanizmem i nieskazitelną etyczną, jest tym nieodłącznym składnikiem kultury humanistycznej, który posiada wartość perfekcjonistyczną (doskonałość) sam w sobie i sam dla siebie, czyli że posiada sam przez się najwyższy wymiar wychowawczy. Kto uprawia bowiem sport jako wartość autoteliczną (jako wartość samą w sobie), podejmuje tym samym największy wysiłek samowychowawczy; przewyższanie siebie, swoich słabości, dochodzenie w podjętym trudzie do perfekcji. W tym znaczeniu sport – od zarania kultury europejskiej – był nieodłączną częścią wychowania*⁹.

Pierre de Coubertin był przeświadczony, że sport olimpijski doskonali człowieka w wymiarze cielesnym i duchowym. W ten sposób nawiązywał do antycznego ideału „kalos kai agathos”, czyli piękny fizycznie i duchowo. W swojej działalności naukowej dowodził, że kształtując silną wolę, szlachetne zachowania, szacunek dla przeciwnika, dobrowolną rezygnację z nieuczciwych sposobów wygrywania sport może być środkiem wychowania moralnego, wolicjonalnego, intelektualnego i społecznego. Taką ideę propagował Pierre de Coubertin, nawiązując do rozwoju sportu z wychowaniem młodzieży, ufając w kulturotwórczą i wychowawczą rolę sportu¹⁰. W tym wymiarze należy podkreślić, że filarem edukacji olimpijskiej stał się olimpizm Pierra de Coubertina, który można określić mianem pedagogiki olimpijskiej. Pedagogiki, która kreuje wartości humanistyczne w oparciu o etyczną wartość zasady fair play.

Zasada fair play jako wartość wychowawcza

Współczesne pojęcie „fair play” w swoim rodowodzie nawiązuje do reguł i wartości zarówno z etosu rycerskiego, jak również ideału dworzanina epoki renesansu oraz norm wychowania „gentlemana” w szkolnictwie XIX wiecznej

⁹ S. Wołoszyn, O wychowaniu w sporcie [w:] Wychowawcze aspekty sportu, red. Z. Dziubiński, Warszawa 1993, s.19.

¹⁰ Z. Żukowska, R. Żukowski, Fair play i olimpizm w systemie edukacji młodzieży w Polsce, Wychowanie fizyczne i zdrowotne 2003, nr 11, s.3-8.

Anglii¹¹. Znaczenie tego pojęcia modyfikowano wraz z rozwojem cywilizacji oraz istniejącym systemem wartości społeczeństw.

Fair play stanowi wartość wychowawczą i jest powszechnie akceptowana przez dzieci i młodzież, a więc dysponuje potencjałem skutecznych bodźców pedagogicznych kształtujących osobowość wychowanka. Znaczenie czystej gry w rywalizacji sportowej, wzajemnych relacjach między ludźmi w środowisku szkolnym, pracy zawodowej a także systemach politycznych i ekonomicznych nabiera istotnego znaczenia w rozwoju współczesnej cywilizacji. Zasada fair play w pewnym sensie stała się kwalifikatorem działalności człowieka w wyżej wymienionych sferach, z drugiej zaś „swoistym kryterium oceny jego zachowania i stylu życia. Z. Żukowska określa zasadę „fair play” jako piękną, czystą grę, odnosząc ją do działań nie tylko zgodnych z przepisami, ale również nawiązuje do kilku reguł;

- regułę równości zewnętrznych warunków walki, określaną jako dentychność szans w rywalizacji,
- regułę świadomej rezygnacji z możliwości nieuczciwego zwycięstwa,
- regułę dobrowolnego podporządkowania się przepisom i tradycjom, czyli poszanowanie obowiązujących przepisów i reguł,
- regułę poszanowania dla przeciwnika w ramach obowiązujących zasad etycznych¹².

Natomiast J. Lipiec podstawowe znaczenie zasady „fair play” sprowadza do określenia „nie wolno!”. Nie wolno wygrywać w sposób nieuczciwy lub niezbyt czysty, albowiem taki sposób zwycięstwa jest zaprzeczeniem radykalnie ujętej sprawiedliwości, obraża honor zwycięscy. Jedynie sensowna i moralnie dopuszczalna rywalizacja dotyczy równych sobie oraz walczących w tych samych warunkach i z takim samym udziałem czynników losowych¹³. Z kolei W. Lipoński traktuje „fair play” jako skuteczny środek na dolegliwości współczesnego sportu, nawiązując do negatywnych zjawisk przejawiających się w brutalizacji, komercjalizacji, dopingu, korupcji i łamaniu podstawowych zasad czystej gry¹⁴.

Warto również przytoczyć ustanowione w kodeksie gentelmana zasady uczciwej walki w postaci reguł fair play sprowadzają do następujących norm:

- 1) *[...] bezinteresownego poszanowania reguł gry,*
- 2) *szacunku dla przeciwnika,*
- 3) *zachowania równych szans w walce,*
- 4) *niewykorzystania przewagi losowej,*

¹¹ W.Lipoński twierdzi, że pojęcie „fair play” powstało na Wyspach Brytyjskich w kręgu kulturowym brytyjskich Celtów i odnosiło się do zasady prowadzenia wojen. W.Lipoński, Celtycka geneza brytyjskiego fair play, [W:] Fair play – sport – edukacja..., dz.cyt., s. 61-75.

¹² Z.Żukowska, Klub Fair Play Polskiego Komitetu Olimpijskiego, Wyd. Estrella, Warszawa 2009, s.5.

¹³ J.Lipiec, Filozofia olimpizmu, Wyd. Sprint, Warszawa 1999, s.170.

¹⁴ W.Lipoński, Olimpizm dla każdego, Wyd. AWF, Poznań 2000.

- 5) *rezygnacji przewagi losowej,*
- 6) *rezygnacji z praktycznych korzyści zwycięstwa,*
- 7) *minimalizacji cierpień przeciwnika¹⁵.*

Trzy wymiary zasady fair play jako źródło wartości i zasad moralnych wskazał J.Nowocień:

- formalny – stanowiący podstawę uczestnictwa w walce sportowej, z przestrzeganiem reguł normatywnych w sporcie,
- humanitarny – nawiązujący do wzajemnych interakcji, opartych na wzajemnej sympatii, godności i eliminowaniu tego co jest zabronione w kanonach współczesnego sportu,
- humanistyczny – w którym podstawową wartość stanowi człowiek jako najwyższe dobro społeczne, m.in. w myśl tej wartości zawodnik powinien zrezygnować się ze zwycięstwa, jeżeli zagrożone jest życie lub zdrowie rywala w walce sportowej¹⁶.

Podsumowując powyższe konstatacje, należy z jednoznacznie stwierdzić, że zasada „fair play” uczy przede wszystkim;

- tolerancji dla ras, narodowości, religii;
- potrzeby doskonalenia siebie,
- pokojowego współistnienia między ludźmi, szacunku do innego człowieka;
- dobrowolnego poszanowania i respektowania norm i przepisów określających zasady współżycia społecznego,
- zaufania do innych ludzi i wiary w ich dobro.

Z pewnością zasada „fair play” powinna zająć istotne miejsce w najnowszych trendach oświatowych, stanowiąc skuteczny element strategii edukacyjnej i wychowawczej początku XXI wieku. Fair play jest przesłaniem, którego potencjalne korzyści – zarówno indywidualne jak i społeczne – warunkują rozwój sportu, olimpizmu, jak również są nośnikiem humanistycznych wartości w innych dziedzinach życia. Dlatego też, w wielu krajach powstają programy, których naczelnym celem jest promocja wartości olimpijskich łącznie z zasadą fair play w sporcie, w systemach edukacyjnych oraz życiu całych społeczeństw.

Programy edukacji olimpijskiej w polskim systemie oświaty

Niewielki procent uczniów wskazujący środowisko szkolne jako źródło wiedzy o olimpizmie oraz niedostateczny stan wiedzy uczniów w tym zakresie był powodem wprowadzenia w latach 1997/1998 do poznańskich szkół programu z zakresu edukacji olimpijskiej. W ramach programu została opracowana ścieżka międzyprzedmiotowa „Edukacja olimpijska” zawierającą w swoich treściach

¹⁵ A.Przyłuska-Fiszler, B.Misiuna, Etyczne aspekty sportu, Wyd. AWF „Studia i monografie”, Warszawa 1993, s.102.

¹⁶ J.Nowocień, Sport i olimpizm w systemie dydaktyczno-wychowawczym współczesnej szkoły, Wyd. AWF, Warszawa 2001, s 65.

podstawowe informacje na temat historii i idei igrzysk olimpijskich. Między innymi wprowadzono wiadomości z zakresu historii olimpiad, podstawowych terminów i symboliki olimpijskiej oraz zapoznano uczniów z zasadami zachowań fair play, omawiając wybrane zagadnienia na wybranych lekcjach. Uzupełnieniem programu była realizacja zajęć ruchowych przy zastosowaniu metody problemowej, której celem było przygotowanie i zrealizowanie przez uczniów nowych zabaw i gier ruchowych według ustalonych reguł i przepisów. Ponadto do programu włączono edukacyjne programy informatyczne jako element integrujący treści nauczania z wychowania fizycznego z innymi przedmiotami¹⁷.

W ramach realizowanego w roku 2004 programu Europejskiego Roku Wychowania przez Sport został w Szczecinie zrealizowany „Program Fair play w Polsce”, którego celem było propagowanie zasady fair play we wszystkich sferach życia oraz poprawa kontaktów międzyludzkich, rówieśniczych, międzypokoleniowych (fair play w świecie dziecka i osób dorosłych). Program skierowany był do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, placówek szkolno-wychowawczych, placówek wychowania pozaszkolnego oraz samorządów lokalnych. Między innymi do szczegółowych zadań programu należało; tworzenie własnych kodeksów – sportowca i kibica, ustanowienie w każdej szkole „Kapituły fair play” z wyróżnianiem osób w kategorii dzieci jak i osób dorosłych, poznanie wzajemnych oczekiwań i zasad obowiązujących w środowisku rówieśniczym, rodzinnym i szkolnym¹⁸.

Ostatnią inicjatywę w tym zakresie wykazał się zespół pracowników Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego realizując przy współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych pilotażowy projekt „Jestem Fair”. Główny cel programu odnosi się do propagowania idei fair play, jako wychowawczego elementu zwalczania rasizmu, ksenofobii i antysemityzmu oraz dążenia do upowszechniania postawy większego zrozumienia dla innych kultur i wyznań w całej Unii Europejskiej. Podstawowe założenia programu zostały przygotowane w oparciu o szczegółowe wytyczne programu „Prawa podstawowe i obywatelstwo” realizowanego w Unii Europejskiej w latach 2007 – 2013. Założenia programu są realizowane poprzez m.in. prowadzenie przez studentów zajęć warsztatowych w czterech szkołach w Łodzi w ramach godziny wychowawczej lub lekcji wychowania fizycznego, organizację imprez sportowych ” duchu fair play” oraz przeprowadzenie konkursu na najlepszy kulturalny doping swojej drużynie. Projekt między innymi zakłada: ograniczenie zachowań rasistowskich, antysemickich i ksenofobicznych wśród kibiców poprzez uświadomienie bezsensowności działań wulgarnych i chuligańskich między zantagonizowanymi grupami fanów oraz

¹⁷ M.Bronikowski, M.Bronikowska, Edukacja olimpijska w szkole, Lider 2004, nr 1, s.23-25.

¹⁸ D.Umiastowska, Wykorzystanie zasady fair play jako wartości wychowawczej w szkolnym wychowaniu fizycznym, [w:] Społeczno-edukacyjne oblicza olimpizmu. Ruch olimpijski i niepełnoprawni sportowcy red. J.Nowocień, Warszawa 2006, s.88-93.

wskazanie konkretnych działań – „dobrych praktyk” na rzecz zwalczania zachowań rasistowskich, antysemickich i ksenofobicznych poprzez przygotowanie

i upowszechnienie poradnika¹⁹.

Refleksje końcowe

Zapewne współczesny olimpizm stał się swoistą ideologią z przesłaniem pewnych wartości. Jako niezwykle atrakcyjny przejaw życia społecznego dla ponad połowy światowej ludności, olimpiady stały się ważnym elementem w propagowaniu humanistycznych wartości idei olimpijskiej – pokoju między narodami, równości i braterstwa oraz zasady „fair play”. Wśród wielu zadań, jakie spełniają igrzyska olimpijskie, na szczególną uwagę zasługuje rola edukacyjna i wychowawcza. W tym wymiarze poprzez realizację wielu programów skierowaną do dzieci i młodzieży, olimpizm wykorzystuje sport jako środek w edukacji, tym samym kształtując osobowość wychowanka. Uniwersalne i humanistyczne wartości idei olimpijskiej są z pewnością alternatywną metodą edukacyjną i wychowawczą dla współczesnej szkoły. Wobec wielu zagrożeń współczesnego wychowania, oraz występujących nowych patologicznych zjawisk w sporcie, edukacja olimpijska wraz z zasadą fair play powinny stać się istotną dewizą w sporcie, systemach edukacyjnych oraz życiu moralnym społeczeństwa. Przeniesienie olimpijskich wartości do systemów edukacyjnych jest nadzieją na trwały związek wychowania fizycznego ze współczesną myślą pedagogiczną i ich uczestnictwa we wszystkich dziedzinach kultury, z kulturą fizyczną włącznie.

¹⁹ J.Kowalska, Koncepcja zajęć z edukacji olimpijskiej w łódzkich przedszkolach i jej realizacja przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego [w:] Społeczno-edukacyjne oblicza współczesnego sportu i olimpizmu. red. J.Nowocien, Wyd. AWF, Warszawa 2009.